

O b s a h :

1. Biochemie krve	7
1.1. Krev jako součást vnitřního prostředí	7
1.1.1. Osmolalita a její poruchy	8
1.1.2. Iontové složení plazmy	9
1.1.3. Pufrovací systém krve, jeho poruchy a regulační možnosti	13
1.1.4. Vyšetření acidobazických poměrů vnitřního prostředí	16
1.2. Plazmatické bílkoviny	18
1.2.1. Funkce plazmatických bílkovin	18
1.2.2. Rozdělení plazmatických bílkovin	18
1.2.3. Vyšetření plazmatických bílkovin	22
1.2.4. Klinické hodnocení výsledků	24
1.3. Lipoproteiny krevní plazmy	25
1.3.1. Charakteristika lipoproteinů	25
1.3.2. Metabolismus lipoproteinů	27
1.3.3. Stanovení lipidických složek	30
1.3.4. Poruchy složení lipoproteinů	31
1.4. Vyšetření glycidového metabolismu	32
1.4.1. Regulace hladiny glukosy v krvi	32
1.4.2. Úplavice cukrová (diabetes mellitus) a sekundární hyperglykemie	33
1.4.3. Kongenitální galaktosemie	34
1.4.4. Stanovení glukosy a laboratorní vyšetření glycidového hosp.	35
1.5. Metabolismus žlučových barviv a jeho poruchy	37
1.5.1. Bilirubin a jeho přeměny	37
1.5.2. Stanovení bilirubinu v krvi	39
1.5.3. Rozdělení žloutenek	40
1.6. Nebílkovinné dusíkaté látky plazmy	41
1.6.1. Složení a původ nebílkovinného dusíku plazmy, ren. insuficience	41
1.6.2. Stanovení hlavních složek nebílkovinného dusíku	44
1.7. Karbonylhemoglobin a methemoglobin	45
2. Vyšetření moči a funkce ledvin	47
2.1. Vznik a složení moči	47
2.2. Základní vyšetření moči	51
2.2.1. Sběr moči	51
2.2.2. Fyzikální vyšetření moči	51
2.2.3. Močový sediment	52
2.2.4. Základní chemické vyšetření moči	53
2.3. Speciální vyšetření moči	56
2.3.1. Dusíkaté látky v moči	56
2.3.2. Enzymy v moči	57
2.3.3. Hormony a jejich metabolity v moči	58
2.4. Funkční vyšetření ledvin	59
2.4.1. Clearance	59
2.4.2. Vylučovací zkoušky	61
2.4.3. Koncentrační a zřetřovací pokus	61
2.5. Poruchy renálních funkcí	62
3. Vyšetření žaludeční a duod. šťávy, stolice a patol. výpotků	63
3.1. Žaludeční sekrece	63
3.2. Vyšetření pankreatické šťávy (duodenální šťávy)	64

3.3. Vyšetření stolice	64
3.4. Vyšetření výpotků	66
4. Biochemie mozkomíšního moku	67
4.1. Tvorba likvoru. hemato-encefalická bariera	67
4.2. Odběr likvoru	67
4.3. Složení likvoru a stanovení jeho součástí	68
5. Enzymologie	70
5.1. Vlastno stí enzymů, měření enzymové aktivity	70
5.1.1. Kinetika enzymové reakce	71
5.1.2. Stanovení enzymové aktivity	74
5.1.3. Inhibitory enzymových reakcí	75
5.2. Enzymologie glykolýzy a dýchacího řetězce, oxidoreduktasy	77
5.2.1. Anaerobní glykolýza	77
5.2.2. Stanovení aktivity aldolasy	77
5.2.3. Stanovení aktivity laktátdehydrogenasy	78
5.2.4. Enzymy dýchacího řetězce, sledování aktivity oxidoreduktas	79
5.3. Klinická enzymologie	81
5.3.1. Enzymová aktivita séra	81
5.3.2. Názvosloví a klinický význam běžně vyšetřovaných enzymů	83
5.3.3. Stanovení aminotransferas	85
5.3.4. Stanovení fosfatas	86

PRAKTICKÁ ČÁST

Úloha:

K-1. Modelování poruch acidobazické rovnováhy	88
K-2. Vyšetření poruchy vnitřního prostředí na zadaném příkladě	89
K-3. Stanovení chloridů v biologickém materiálu merkurimetrickou titrací	91
K-4. Stanovení chloridů v biologickém materiálu fotometricky	92
K-5. Stanovení vápníku v séru komplexometricky	93
K-6. Stanovení vápníku v séru fotometricky	94
K-7. Stanovení celkové bílkoviny v séru biuretovou reakcí	95
K-8. Stanovení celkové bílkoviny refraktometricky	95
K-9. Stanovení albuminu v séru	96
K-10. Thymolová zákalová reakce	97
K-11. Stanovení mukoproteinů	97
K-12. Stanovení cholesterolu v séru	98
K-13. Stanovení triacylglycerolů v séru	99
K-14. Stanovení beta-lipoproteinů v séru	101
K-15. Stanovení neesterifikovaných mastných kyselin v séru	101
K-16. Stanovení glukosy v séru enzymově	102
K-17. Stanovení přímého a celkového bilirubinu v séru	103
K-18. Stanovení močoviny v séru (moči)	105
K-19. Stanovení kyseliny močové v séru	105
K-20. Průkaz karbonylhemoglobinu v krvi pomocí spektroskopu	106
K-21. Stanovení karbonylhemoglobinu v krvi spektrofotometricky	107
K-22. Stanovení karbonylhemoglobinu v krvi Wolfovou metodou	108
K-23. Stanovení neproteinového dusíku v séru nesslerizací	109
K-24. a) Elektroforetická frakcionace haptoglobinů b) Purifikace sérového albuminu gelovou filtrací, anal. elektroforéza na škrob. gelu	110

M-1. Fyzikální vyšetření moči	115
M-2. Močový sediment	115
M-3. Průkaz bílkoviny v moči	116
M-4. Průkaz cukrů v moči	118
M-5. Průkaz ketolátek v moči	121
M-6. Průkaz krevního barviva v moči	122
M-7. Průkaz žlučových barviv v moči	123
M-8. Průkaz žlučových kyselin v moči	125
M-9. Stanovení aminokyselin a jejich metabolitů v moči	125
M-10. Stanovení hormonů v moči	127
M-11. Stanovení enzymů v moči	129
M-12. Vyšetření léků v moči	131
M-13. Funkční zkoušky ledvin	133
Z-1. Vyšetření žaludeční sekrece	135
X-1. Chemické rozlišení transudátu a exudátu	136
E-1. Stanovení isoelektrického bodu bílkovin	137
E-2. Závislost aktivity alfa-amylasy na pH prostředí	138
E-3. Specifita enzymů	139
E-4. Polarimetrické sledování aktivity sacharasy	140
E-5. Sledování aktivity hyaluronidasy viskosimetricky	141
E-6. Sledování aktivity katalasy	142
E-7. Stanovení Michaelisovy konstanty u kys. fosfatasy	143
E-8. Sledování anaerobní glykolýzy	144
E-9. Stanovení aktivity aldolasy	147
E-10. Stanovení aktivity laktátdehydrogenasy	148
E-11. Sledování aktivity mléčné xantinoxidasy pomocí metylenové modři	150
E-12. Sledování akt. sukcinátdehydrogenasy, inhibice malonátem	150
E-13. Sledování aktivity ALT a AST v jaterním extr. ktu a v séru	153
E-14. Stanovení aktivity alkalické fosfatasy v séru	154
E-15. Stanovení aktivity kyselých fosfatasy v séru	155
L-1. Zákalové reakce mozkomíšního moku	157
L-2. Semikvantitativní stanovení glukosy v mozkomíšním moku	158

DODATKY

Odběr krve	159
Vybrané klinicko-biochemické hodnoty	162
Močový sediment v obrazech (2 přílohy).	volné listy